

WOJEWODA PODLASKI
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3

NK-II.40.6.2022.AK

Szanowni Państwo

Mając na uwadze sprawowany nadzór nad działalnością uchwałodawczą organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, przedstawiam poniższą informację.

Zgodnie z ustawami samorządowymi na zasadach ustalonych przez organy stanowiące, radnym przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych.

Tytułem wstępu należy wskazać, że radny pełni funkcję społecznie. Dieta w żadnym wypadku nie stanowi wynagrodzenia za pracę, tylko ekwiwalent utraconych korzyści głównie z tytułu pomniejszonego wynagrodzenia za pracę, jak i innych zarobków, które radny mógłby uzyskać w czasie, który poświęca na działalność na rzecz samorządu - w związku z obecnością na sesjach, posiedzeniach komisji bądź wykonywania innych obowiązków związanych z wykonywaniem mandatu.

W orzecznictwie i doktrynie akceptuje się wypłacanie diety w formie zryczałtowanej, z tym zastrzeżeniem, że organ stanowiący określi w sposób niebudzący wątpliwości zasady potrącania diet z tytułu nieobecności radnego na sesjach, posiedzeniach komisji i innych pracach. Wprowadzenie natomiast możliwości usprawiedliwienia nieobecności radnego powoduje, że dieta traci swój kompensacyjny charakter. Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny - dieta stanowi rekompensatę za utracone przez radnego zarobki i nie może być świadczeniem pracowniczym (wyrok NSA z 26 czerwca 2014 r. sygn. akt II OSK 406/14). Wobec tego, jeżeli radny nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnienia mandatu, to nie powinien otrzymać z tego tytułu diety, chociażby ta nieobecność była usprawiedliwiona.

W konsekwencji, za nieprawidłowe należy uznać zapisy uchwał wskazujące przykładowo, że radny zachowuje prawo do diety przebywając w szpitalu, sanatorium leczniczym lub na zwolnieniu lekarskim, na zaplanowanym wyjeździe prywatnym, wykonując istotne obowiązki pracownicze, w tym przebywając na wyjeździe służbowym związanym z pracą zawodową albo gdy jego nieobecność jest spowodowana wypadkiem losowym, sprawami osobistymi, rodzinnymi itp.

W ocenie organu nadzoru za usprawiedliwioną nieobecność na sesji rady uznać należy wyłącznie wykonywanie w tym czasie obowiązków związanych z pełnioną funkcją radnego. W konsekwencji tylko ta okoliczność nie może powodować potrąceń diety radnego w przypadku jego nieobecności na sesji/komisji.

Zwracam się tym samym z prośbą o analizę uchwał obowiązujących w Państwa jednostkach we wskazanym wyżej zakresie oraz podjęcie działań zmierzających do dostosowania zapisów do obowiązujących przepisów prawa. Pozwoli to na uniknięcie skierowania skarg do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, co w przypadku uznania skarg za zasadne, spowoduje stwierdzenie nieważności uchwał z mocą wsteczną, tym samym powodując możliwą konieczność zwrotu części diet.

Proszę o weryfikację uchwał i ewentualną autokontrolę (potwierdzoną pismem do organu nadzoru) w terminie miesiąca od dnia otrzymania niniejszej informacji.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

Zofia Silwonik
Dyrektor
Wydziału Nadzoru i Kontroli